

ASPECTE DE ORGANIZARE ȘI DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚILOR DE PROMOVARE A SĂNĂTĂȚII ÎN RAIONUL ORHEI, ÎN PERIOADA 2008-2013

Rafail ȘIHLEAROV,

Secția Promovarea Sănătății și Relații cu Publicul,
CSP Orhei

Summary

The aspects of organization and spending the promoting events concerning the healthy lifestyle in Orhei for the period of 2008-2013

This article reports the methods of organization the promoting events regarding the measures for strengthening health among the population of Orhei, spent by the specialists from the Center for Public Health Orhei for the period of 2008-2013.

Keywords: *strengthening health promoting, communication, healthy lifestyle*

Резюме

Аспекты организации и проведения мероприятий по пропаганде здорового образа жизни в районе Орхей в период 2008-2013 гг.

Статья содержит описание методов организации мероприятий по пропаганде укрепления здоровья среди населения района Орхей, проведенных специалистами Центра Общественного Здоровья Орхей в период 2008-2013 г.

Ключевые слова: *пропаганда укрепления здоровья, общение, здоровый образ жизни*

Introducere

Menținerea și fortificarea sănătății sunt sarcini primordiale ale statului, care pot fi realizate numai prin eforturile comune ale instituțiilor statale și publice, instituțiilor medicale, prin colaborare intersectorială, sporirea responsabilității fiecărei părți și motivarea reală a fiecărui cetățean în păstrarea sănătății proprii și a sănătății publice. Direcțiile de realizare a acestor obiective sunt îndreptate spre promovarea sănătății și prevenirea bolilor, asigurarea unui început sănătos de viață, sănătatea tinerei generații, vârstnici sănătoși și activi.

În contextul reorganizării Serviciului de Stat al Sănătății Publice, direcția prioritară de activitate au fost și rămân măsurile bazate pe 3 aspecte sau trei piloni ai sănătății – promovarea, protecția și profilaxia maladiilor. În timpul de față se acordă o mai mare atenție nu numai conținutului mesajelor, dar și organizării măsurilor cu ținta de bază – tineretul, familia, contingentele periclitare și cele ce activează în condiții ocupaționale.

Scopul cercetării a fost studierea activității specialiștilor Centrului de Sănătate Publică Orhei

în domeniul promovării modului sănătos de viață în rândurile populației raionului, în perioada 2008-2013.

Obiective:

1. Analiza modului de conlucrare cu instituțiile nemedicale pentru realizarea măsurilor de popularizare a cunoștințelor medico-sanitare.

2. Studiarea utilizării noilor forme și metode de activitate în domeniul promovării modului sănătos de viață.

Material și metode

Studiul a fost realizat în baza: monitoringului activității specialiștilor antrenați în realizarea măsurilor de promovare a sănătății; datelor din Formularul nr. 50 sãn Darea de seamă privind promovarea sănătății și educația pentru sănătate (trimestriale, anuale); Formularul nr. 18-sãn Darea de seamă privind starea Supravegherii de Stat a Sănătății Publice; datelor colectate din registrul de evidență a cursului de instruire igienică conform programului, aprobat prin Hotărârea medicului șef sanitar de stat al Republicii Moldova nr. 9 din 01.06.2007 Privind Regulamentul cu privire la desfășurarea instruirii igienice a unor categorii de angajați.

Rezultate și discuții

Începând cu reorganizarea serviciului din anul 2010, în Centrul de Sănătate Publică Orhei au fost revizuite pozițiile și posibilitățile de realizare a măsurilor de promovare a sănătății în rândul populației raionului, accentuând și necesitatea implementării acțiunilor de comunicare, și nu doar de oferirea informațiilor respective. Deși în sfera medicală, inclusiv în rândul specialiștilor Centrului, persistă opinia că măsurile în domeniul promovării sănătății sunt secundare și practic nu au efect, au fost organizate și realizate un șir de măsuri dedicate nu numai Zilei Mondiale a Sănătății, ci și problemelor specifice al raionului.

În anul 2011, conform Ordinului CSP Orhei nr. 30 din 27.11.2010 Cu privire la optimizarea procesului de instruire igienică a contingentelor periclitare în cadrul CSP raional Orhei, în scopul perfecționării activității de instruire igienică a fost creat Centrul de instruire igienică a contingentelor periclitare, cu un grup de specialiști obiectivul principal al cărora constă în asigurarea instruirii igienice a grupurilor periclitare. Cota persoanelor instruite a atins 100% în anul 2013 față de 98,5% în 2012 (sau 1752 persoane față de 1393 persoane). Totodată, a fost „reanimată” o măsură de promovare a comportamentului sănătos în rândurile elevilor și studenților prin organizarea și desfășurarea concursurilor cu expoziție a lucrărilor participanților, inclusiv premiarea lor.

În comun cu Direcția Raională Învățământ, Tineret și Sport Orhei au fost organizate diverse concursuri printre elevii claselor primare, gimnaziale și liceale din instituțiile de învățământ, ținând cont de vârsta copiilor. Astfel, pe parcursul anilor de referință, cu elevii claselor primare au fost desfășurate concursurile raionale pentru cel mai bun eseu cu temele *Apa este izvorul vieții, Apa și Sănătatea*; cu elevii claselor gimnaziale – cel mai bun desen cu tematica *Viața fără tutun, Fumatul ucide*; cu liceenii – cel mai bun eseu cu tematica *Ce aș face dacă prietenul meu ar fi bolnav de HIV/SIDA*, cu expunerea materialelor în cadrul expozițiilor. Învingătorii concursurilor au fost apreciați, oferindu-li-se diplome și cadouri din partea sponsorilor.

La realizarea măsurilor de promovare a modului sănătos de viață sunt implicate și ONG-uri ce activează în domeniul vizat. În parteneriat cu ONG *Adolescentul*, în Colegiul Pedagogic, Școala Medicală, Școala Profesională din Orhei și liceele din oraș se realizează un șir de măsuri. Anual, de Ziua mondială de combatere a infecției HIV/SIDA (1 decembrie), au loc prelegeri, se completează anchete pentru aprecierea nivelului de cunoștințe medico-igienice ale studenților și elevilor; a fost desfășurată o acțiune de comemorare a victimelor HIV/SIDA.

În scopul ridicării nivelului de cunoștință privind legislația sanitară și promovarea măsurilor de profilaxie a maladiilor, specialiștii Centrului, împreună cu conducătorii și personalul instituțiilor, periodic organizează mese rotunde. În anii 2011-2013 au fost organizate mese rotunde cu următoarele tematici:

- asigurarea medico-sanitară a copiilor din instituțiile de odihnă și întremare a sănătății lor;
- cerințele sanitaro-igienice față de obiectivele de aprovizionare cu apă potabilă;
- despre organizarea executării documentelor directive cu privire la examenul medical al contingentelor periclitate;
- prestarea serviciilor de alimentație publică;
- nivelul de pregătire a IMSP pentru prevenirea și managementul urgențelor în sănătatea publică;
- activitatea agenților economici de livrare și comercializare la capitolul sănătatea publică;
- aspecte de comunicare între IMSP din teritoriul raionului Orhei în domeniul asigurării sănătății publice;
- deficiența de fier și acid folic în rândurile populației;
- implementarea Programului teritorial de eradicare a tulburărilor de iod.

Periodic sunt organizate seminare cu agenți economici ce activează în domeniul agriculturii privind aplicarea corectă a preparatelor de uz fitosanitar și a fertilizanților.

În legătura cu dezvoltarea sferei tehnico-informaționale, a crescut ponderea populației care are acces la informații prin intermediul Internetului. Pe pagina web a instituției permanent sunt plasate materiale informative privind profilaxia maladiilor și promovarea modului sănătos de viață. Materialele sunt de asemenea prezentate pentru publicare în presă.

O importanță deosebită în informarea populației despre starea de sănătate din teritoriu, situația sanitaro-epidemiologică, starea mediului înconjurător și despre cazurile de stări de situații excepționale le revine convorbirilor și prelegerilor organizate în mod individual sau în grup. În perioada 2008-2013, numărul total al prelegerilor și convorbirilor organizate de lucrătorii medicali ai CSP Orhei la 100.000 populație a sporit de la 87,2 prelegeri în anul 2008 până la 126,9 în 2013 și de la 585,6 convorbiri până la 965,3 respectiv (figura 1).

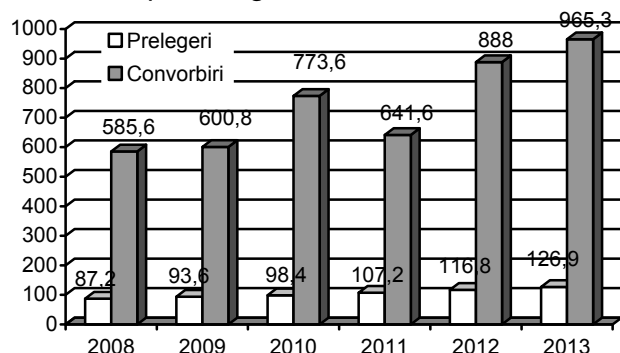


Figura 1. Numărul total al prelegerilor și convorbirilor realizate de lucrătorii medicali ai CSP Orhei la 100.000 populație (2008-2013)

Numărul mediu al prelegerilor care revin unui medic CSP Orhei s-a majorat de la 9,1 în anul 2008 până la 13,2 în anul 2013 (figura 2).

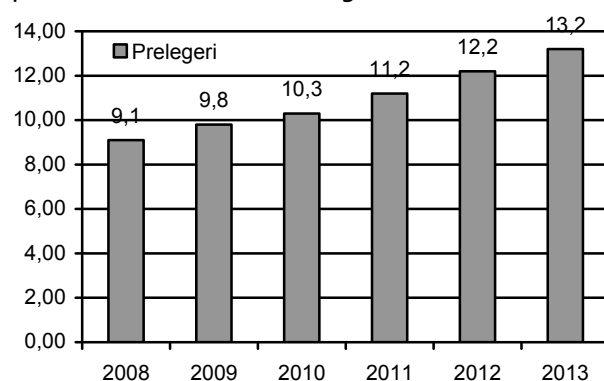


Figura 2. Numărul mediu al prelegerilor care revin unui medic CSP Orhei

Din anul 2010 se evidențiază majorarea publicațiilor de presă – de la 14 în 2010 până la 38 în 2013, a convorbirilor – de la 967 în 2010 până la 1168 în 2013, a seminarelor de instruire a cadrelor – de la 20 până la 48 respectiv, realizate de către specialiștii CSP Orhei. În anul 2010 s-a început plasarea mate-

rialelor informaționale pe pagina web a instituției. Totodată, se observă scăderea numărului emisiunilor radiofonice – de la 16 în 2008 la 10 în 2013, fapt care se lămurește prin aplicarea taxelor pentru difuzarea materialelor începând cu anul 2011, și diminuarea prelegerilor de la 123 în 2010 până la 107 în 2013, din motivul micșorării numărului de medici (vezi tabelul).

Măsurile de educație și de promovare a modului sănătos de viață, realizate de către specialiștii CSP Orhei

Denumirea măsurii	Realizată			
	2010	2011	2012	2013
Emisiuni radio	16	15	11	10
Publicații în presă	14	30	26	38
Prelegeri	123	134	146	107
Convorbiri	967	802	1110	1168
Seminare de instruire a cadrelor	20	33	40	48
Serate tematice	-	1	17	-

Concluzii

Specialiștii CSP Orhei, în perioada 2008-2013, au realizat un șir de măsuri în scopul ridicării gradului de informare a populației privind riscurile asupra

sănătății. În anul 2013, sarcina pentru lucrătorii medicali a atins 5,9 ore/lună (3,1 ore/lună în anul 2008) față de 6 ore/lună recomandate prin Ordinul nr. 400 din 23.10.2008 *Cu privire la optimizarea măsurilor de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2008-2015.*

Bibliografie

1. *Agenda specialistului în educație pentru sănătate (recomandări metodice)*. Chișinău, 2005.
2. Hotărârea medicului-șef sanitar de stat al Republicii Moldova nr. 9 din 01.06.2007 *Privind Regulamentul cu privire la desfășurarea instruirii igienice a unor categorii de angajați.*
3. Ordinul MS al RM nr. 400 din 23.10.2008 *Cu privire la optimizarea măsurilor de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2008-2015.*
4. Ordinul MS al RM nr. 524 din 10.06.2012 *Cu privire la elaborarea și utilizarea continuă a materialelor educaționale și informaționale, destinate promovării sănătății.*
5. *CMP Chișinău: trecut și viitor*. Chișinău, 2009.

Rafail Șihlearov,

Tel.: 078801219; 0-235-2-52-67;
e-mail: sihlearov@csporhei.md